

CDHO

Jaarverslag 2021

CDHO Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

- Voorwoord p.3
- 01 Organisatie en taakopvatting p.5
- 02 Hoofdtaken p.8
- 03 Neventaken p.16
- 04 Financiële verantwoording p.18
- 05 Vooruitblik 2022 p.21
- 06 Bijlage: CV's commissieleden p.23

Voorwoord

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) is een onafhankelijk adviesorgaan. De commissie adviseert de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) inzake het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs.

De hoofdfunctie van de commissie is die van poortwachter van het bekostigde hoger-onderwijsbestel. Bij voornemens van hogescholen en universiteiten voor nieuwe opleidingen adviseert de commissie de minister van OCW over de wenselijkheid om die opleiding voor bekostiging in aanmerking te brengen. Dit gelet op de arbeidsmarkt voor de toekomstige afgestudeerden, de te verwachte instroom van potentiële studenten en de ruimte in het bestaande aanbod. Daarnaast adviseert de commissie over voornemens voor nevenvestigingen, samenvoegingen van opleidingen, verplaatsingen en fusies en brengt de commissie op verzoek sectoranalyses uit over het hoger onderwijs.

Het jaar 2021 werd, net als 2020, gedomineerd door het Covid-19-virus. Hogescholen en universiteiten werkten goedgevoel online. Dat weerhield hen er niet van om plannen te maken voor nieuwe opleidingen. Gelet op het aantal aanvragen – ruim honderd – leek het bijna een gewoon jaar. De aanvragen betroffen met name technische Ad's (Associate degrees) en interdisciplinaire hbo- en wo masteropleidingen. Een van die interdisciplinaire wo masteropleidingen was Global Challenges for Sustainability, de eerste opleiding in het kader van de Europese alliantie CHARM-EU.

Eén aanvraag sprong er uit. Veelal gaan de aanvragen voor de CDHO over één opleiding of één verplaatsing of nevenvestiging. In afwijking daarvan was dit verslagjaar de verplaatsing van een hele universiteit aan de

orde. De Theologische Universiteit Kampen vroeg verplaatsing aan naar Utrecht. Op het positieve advies van de CDHO heeft de minister daarin bewilligd.

In maart 2021 werd het kabinet demissionair, met als direct gevolg dat veel (wets)voorstellen en beleids-onderwerpen controversieel werden verklaard en stil kwamen te liggen. Zo ook de voor de CDHO en het onderwijsveld belangrijke actualisering van de macrodoelmatigheidspelregels. In 2020 was in opdracht van de minister van OCW een eerste verkennende studie gedaan naar de doelmatigheid van bestaand aanbod. Ook het voornemen om daarnaar vervolgonderzoek te doen bleef liggen.

Helemaal stil is het toch niet geweest op dit front. De CDHO heeft Randstad en BMC gevraagd een arbeidsmarktanalyse te doen teneinde – via vacature-onderzoek – meer inzicht te krijgen in de toekomstige arbeidsmarkt. Het betreft een pilot die zich in eerste instantie richt op de AI-Translator. Verwachting is dat dit type voorspellend onderzoek voor meer beroepen van nut kan zijn en ook kan helpen bij het ontwikkelen van sectorplannen. Wetend dat hogescholen doende zijn in gezamenlijke afstemming masteropleidingen op het vlak van AI voor te bereiden, is naast OCW ook de VH uitgenodigd in de begeleidingsgroep te participeren. Het onderzoek loopt door tot medio 2022.

In het verslagjaar is de samenwerking met de Inspectie voor het Hoger Onderwijs en de NVAO onverminderd doorgedaan. Concrete resultaten zijn zichtbaar in een verbeterde taakverdeling omtrent wie adviseert over de naam van de opleiding, de voertaal en de plaats in het Croho. Daarnaast is een aantal WHW begrippen verduidelijkt en wordt gezamenlijk opgetrokken bij het denken over instellingsaccreditatie.

De CDHO verhuisde in maart 2020 naar de overkant van de straat, van Parkstraat 28 naar Parkstraat 83. Helaas kon daar vanwege Covid-19 nog maar weinig van worden genoten. De werkzaamheden van de CDHO, zowel de commissievergaderingen als de voorbereidende werkzaamheden van de bureau-medewerkers, vonden grotendeels online en vanuit huis plaats. Toch heeft de CDHO haar werk zonder hapering kunnen doen, dankzij de deskundigheid en onverbiddelijke toewijding van de bureaumedewerkers. De commissie prijst zich daarmee gelukkig.

Tot slot: het beeld op het omslag van dit jaarverslag is getiteld 'Positive Positions' en is gemaakt door beeldend kunstenaar Jan Verschueren. De commissie heeft dit beeld gekozen omdat het de open houding van de commissie naar de instellingen reflecteert; zij beoordeelt en blijft in dialoog met de aanvragers.

drs. Paul Rullmann
Voorzitter CDHO

01 Organisatie en taakopvatting

1.1 Samenstelling

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs is op 1 juli 2009 in het leven geroepen als een onafhankelijk Adviesorgaan. De commissie adviseert de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs.¹

Bij besluit van 22 juli 2013 heeft de minister van OCW de zittingsduur van de commissie met terugwerkende kracht verlengd.

De commissie bestond gedurende het afgelopen verslagjaar uit de volgende leden:

Dhr. drs. P.M.M. Rullmann (voorzitter)
Mw. drs. L.W.J.M. Janssen (vicevoorzitter)
Mw. drs. G.T.C. Bonhof
Dhr. dr. ir. A.F. Groen
Dhr. prof. mr. dr. P.F. van der Heijden
Dhr. prof. dr. L.G. Soete
Mw. drs. A.S. Roeters

1.2 Taakopvatting

De commissie adviseert de minister van OCW gevraagd en ongevraagd over onderwerpen die raken aan de doelmatigheid van het hoger onderwijs. Bij de oprichting van de CDHO is er bewust voor gekozen de commissie in te richten als onafhankelijk adviesorgaan dat op afstand staat van de departementen die het adviseert.

De commissie heeft het van belang geacht extra waarborgen te creëren die de onafhankelijke totstandkoming van haar adviezen garanderen. De commissie heeft daartoe een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode is op de website van de commissie te raadplegen. In het interne reglement van de commissie is vastgelegd dat de commissie handelt volgens deze gedragscode.

1.3 Hoofdtaken

De primaire taak van de commissie betreft het uitbrengen van adviezen aan de minister inzake de doelmatigheid van individuele aanvragen die wijziging van het opleidingsaanbod beogen.² De commissie adviseert over deze aanvragen op grond van de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs. De regeling heeft betrekking op de volgende mutaties:

- nieuw opleidingsaanbod;
- vestiging van een opleiding of een gedeelte van een opleiding in een andere gemeente;
- verplaatsing van een opleiding of een gedeelte van een opleiding naar een andere gemeente;
- samenvoeging van opleidingen.

De beleidsregel doelmatigheid was oorspronkelijk restrictief geformuleerd en ging uit van het "niet-zij" principe.³ Uitgangspunt was dat het bestaande hoger onderwijsaanbod in Nederland volstaat; het is voldoende gespreid en divers. Uitbreiding van het onderwijsaanbod was dan

---

1. Omwille van de leesbaarheid wordt in het vervolg van de tekst diverse malen gesproken over 'de minister'. Wanneer een nadere duiding ontbreekt dient hiervoor gelezen te worden: 'de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'. In 2017 is de verantwoordelijkheid voor het onderwijs in de sector landbouw en natuurlijke omgeving overgegaan van het ministerie van Economische Zaken naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2. Artikel 3 van het Besluit van de minister van OCW, 17 juni 2009, nr. HO&S/BS/2009/119774 tot het instellen van een Commissie doelmatigheid hoger onderwijs jo. artikel 20 van de 'Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs' (Staatscourant 2011, 3592, p. 4)

3. Rechtbank Den Haag 14 april 2010, LJN BM2655, AWB 09/3715.

ook alleen aan de orde indien de aanvraag een meerwaarde bood voor het huidige onderwijs-landschap. Dit uitgangspunt van de beleidsregel uit 2009 is sinds de Beleidsregel doelmatigheid 2012 verschoven naar een meer afgewogen beleid waarbinnen ruimte is gemaakt voor Associate degrees en hbo masteropleidingen.⁴ Met de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs 2018 is dit afgewogen beleid voortgezet. Daarbij is zichtbaar dat meer aandacht is gekomen voor het vormgeven van opleidingen die aansluiten op een regionale arbeidsmarkt- en maatschappelijke behoefte.⁵

Uit lid 3 van het instellingsbesluit van de commissie vloeit voort dat de commissie op verzoek van de minister advies kan uitbrengen over het ontnemen van rechten aan een opleiding indien het verzorgen van deze opleiding in redelijkheid niet of niet meer doelmatig kan worden geacht.⁶ Deze situatie heeft zich tot op heden niet voorgedaan.

Een macrodoelmatigheidsbesluit is 10 maanden geldig. Sinds 2015 komt het voor dat de Toets Nieuwe Opleiding (TNO) bij de NVAO niet binnen die tien maanden wordt afgerond, zodat de opleiding niet op tijd in het Croho kan worden ingeschreven. Om die reden is een verkorte hertoetsingsprocedure van macrodoelmatigheidsaanvragen ingericht door het ministerie van OCW en de commissie. In 2020 is een aanvullende verlengingsmogelijkheid gecreëerd omdat in een aantal gevallen de TNO-procedure moest worden opgeschort of aangepast als gevolg van de Covid19-maatregelen. Die bleek in 2021 nog steeds nodig te zijn. Meer hierover leest u in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

Een tweede hoofdtaak van de commissie wordt gevormd door de beoordeling van bestuurlijke en institutionele fusies in het hoger onderwijs. De wetgeving inzake de fusietoets is per 1 oktober 2011 in werking getreden. Bij fusies in het hoger onderwijs adviseert de CDHO. Dit heeft geleid tot een uitbreiding van de instellingsbeschikking. Afsproken is dat de intakeprocedure van de fusie-effectrapportage bij DUO zal plaatsvinden, waarna de commissie het adviestraject voor haar rekening neemt. In 2021 zijn geen aanvragen voor een fusietoets aan de commissie voorgelegd.

1.4 Neventaken

In de opdrachtbrief van 17 juni 2009 van de minister van OCW en de minister van LNV wordt de CDHO verzocht de volgende neventaken op zich te nemen:

- a. Het op verzoek van de minister uitbrengen van adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid;
- b. Het op verzoek van de minister periodiek uitvoeren van sectorale doorlichtingen van het bestaande onderwijsaanbod;
- c. Het ondersteunen van de betreffende minister bij procedures in het kader van bezwaar en beroep;
- d. Het Adviseren van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de subsidie-regeling HBO-masters.⁷

Een aantal neventaken die de CDHO in 2021 op zich heeft genomen, waaronder het uitzetten van een onderzoek naar de arbeidsmarktbehoefte aan hbo masteropleide AI-Translatoren, wordt in hoofdstuk 3 besproken.

---

4. Beleidsregel van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 juli 2014 nr. 573094 betreffende de uitoefening van een aantal ministeriële bevoegdheden op grond van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek ter bevordering van de doelmatigheid in het hoger onderwijs (Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014), p. 10.

5. Regeling van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 20 juni 2018, nr. 1239490 inhoudende een regeling voor nadere aanvraagvereisten als bedoeld in art. 6.2, vierde lid, en beleidsregels als bedoeld in de artikelen 6.2, achtste lid, 7.8a, eerste en tweede lid, en 7.17, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs)

6. Art. 6.5 sub a WHW.

7. De subsidieregeling HBO-masters is beëindigd. Daarmee is deze taak van de CDHO komen te vervallen.

1.5 Bureau

De ondersteuning van de commissie vindt plaats door een viertal beleidsmedewerkers en een office-manager. In 2021 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de personele bezetting. Het bureau heeft in 2021 wederom een actieve bijdrage geleverd aan het voorlichten van instellingen over de macrodoelmatigheidsprocedure en aan het versterken van de samenwerkingsverbanden met externe partijen zoals de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs en DUO. Voorts heeft het bureau in 2021 aandacht besteed aan de betekenis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming voor de werkprocessen van de commissie.

02 Hoofdtaken

2.1 Aanvragen macrodoelmatigheid

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de in 2021 behandelde aanvragen.

Tabel 1
Aantallen aanvragen, adviezen en besluiten

Aanvragen macrodoelmatigheid 2020	Aantal
• In 2020 ontvangen aanvragen waarover in 2021 is geadviseerd	9
• In 2020 ontvangen aanvragen die in 2021 zijn ingetrokken	1
• In 2021 ontvangen aanvragen waarvan buiten behandeling gesteld/ ingetrokken	113
• In 2021 uitgebrachte adviezen	112
• Aanvragen ter advisering in 2022	10
• In 2021 genomen besluiten OCW	103
• Aanvragen ter besluitvorming in 2022	19

In tabel 1 is aangegeven dat de commissie in 2021 advies heeft uitgebracht over 112 aanvragen. Van deze 112 adviezen hebben er negen betrekking op aanvragen die nog in 2020 zijn ingediend. 103 van deze 112 adviezen hebben betrekking op aanvragen die in 2021 zijn binnengekomen. Ultimo 2021 had de

commissie over 10 in behandeling zijnde aanvragen nog geen advies uitgebracht. Verder is in deze tabel zichtbaar dat het departement van OCW eind 2021 over 19 aanvragen nog geen besluit had genomen.

2.1.1 Spreiding aanvragen naar CROHO domein

In tabellen 2a en 2b is te zien hoe de aanvragen in het verslagjaar 2021 zijn gespreid over de verschillende Croho domeinen. In deze tabel is het totaal aantal ingediende aanvragen als uitgangspunt genomen. Het totaal van 123 ingediende aanvragen is samengesteld uit 112 aanvragen waarover in 2021 advies is uitgebracht, 10 aanvragen waarover in 2021 nog geen advies was uitgebracht en één aanvraag die is ingetrokken voordat de commissie een advies had uitgebracht.

In tabellen 2a en 2b is zichtbaar dat er veel meer aanvragen door hogescholen zijn ingediend dan door universiteiten; 89 tegenover 34 aanvragen. Binnen de hbo-aanvragen is te zien dat de meeste aanvragen betrekking hebben op Associate degree-opleidingen in het Croho onderdeel Techniek, gevolgd door Associate degree-opleidingen in de Croho onderdelen Economie en Gedrag en maatschappij.

Tabel 2

a. Hbo aanvragen, verdeling Croho onderdelen

Croho domein	hbo Ad	hbo b	hbo m	hbo totaal
• Economie	12	1	4	17
• Gedrag en maatschappij	10	1	7	18
• Gezondheidszorg	2	2	4	8
• Landbouw en natuurlijke omgeving	1	0	1	2
• Natuur	0	0	0	0
• Onderwijs	3	0	1	4
• Recht	0	0	1	1
• Sectoroverstijgend	2	3	4	9
• Taal en cultuur	3	2	1	6
• Techniek	16	1	7	24
• Totaal aantal aanvragen	49	10	30	89

b. Wo aanvragen, verdeling Croho onderdelen

Croho domein	wo b	wo m	wo totaal
• Economie	0	1	1
• Gedrag en maatschappij	0	2	2
• Gezondheidszorg	1	2	3
• Landbouw en natuurlijke omgeving	0	1	1
• Natuur	4	1	5
• Onderwijs	0	6	6
• Recht	0	1	1
• Sectoroverstijgend	0	6	6
• Taal en cultuur	1	2	3
• Techniek	1	5	6
• Totaal aantal aanvragen	7	27	34

Er zijn in 2021 geen aanvragen ingediend voor hbo-opleidingen in het Croho onderdeel Natuur en slechts één respectievelijk twee opleidingen in de Croho onderdelen Recht en Landbouw en natuurlijke omgeving.

Bij de wo-aanvragen is zichtbaar dat de meeste aanvragen betrekking hebben op wo master-opleidingen in de Croho onderdelen Onderwijs en Sectoroverstijgend, gevolgd door wo master-opleidingen in het Croho onderdeel Techniek. Er is in 2021 in elk van de Croho onderdelen Economie, Landbouw en natuurlijke omgeving en Recht slechts één aanvraag ingediend.

In de tabellen 3a en 3b is weergegeven hoe de commissie in 2021 over de aanvragen heeft geoordeeld. Van de 123 binnengekomen aanvragen is over 112 aanvragen een advies uitgebracht.

Over 10 aanvragen wordt in 2022 advies uitgebracht en één aanvraag is ingetrokken.

Uit onderstaande tabellen kan worden afgeleid dat 95 van de 112 uitgebrachte adviezen en dat 88 van de 103 genomen besluiten positief van aard zijn.

In 2021 bestond er bij één aanvraag voor een hbo bacheloropleiding verschil van inzicht bij de beoordeling tussen de CDHO en het ministerie van OCW. Het betreft de aanvraag voor de hbo bacheloropleiding Cabaret (2021/079). Meer informatie over deze casus vindt u in dit hoofdstuk onder de kop 'Bijzondere ontwikkelingen in het hoger onderwijs-aanbod'.

In 2021 was bij de beoordeling van aanvragen voor wo-opleidingen geen verschil van inzicht tussen de CDHO en het ministerie van OCW.

Tabel 3

a. Hbo aantal uitgebrachte adviezen CDHO en besluiten OCW naar soort aanvraag

Soort	Positief advies	Negatief advies	Positief besluit	Negatief besluit
	CDHO 2021	CDHO 2021	OCW 2021	OCW 2021
Nieuwe opleiding	29	11	28	10
Nevenvestiging	11	1	10	0
Verplaatsing	2	0	1	0
Hertoetsing	15	0	12	0
Generieke verlenging	11	0	11	0
Totaal	68	12	62	10

b. Wo aantal uitgebrachte adviezen CDHO en besluiten OCW naar soort aanvraag

Soort	Positief advies	Negatief advies	Positief besluit	Negatief besluit
	CDHO 2021	CDHO 2021	OCW 2021	OCW 2021
Nieuwe opleiding	19	5	19	5
Nevenvestiging	0	0	0	0
Verplaatsing	3	0	3	0
Hertoetsing	3	0	2	0
Generieke verlenging	2	0	2	0
Totaal	27	5	26	5

Tabel 4

Ontwikkeling totaal aantal adviezen

Jaar	Aantal adviezen
2021	112
2020	107
2019	108
2018	133
2017	126
2016	97
2015	63
2014	42

Tabel 5

Verhouding positieve en negatieve adviezen m.b.t. uitbreiding opleidingsaanbod

Jaar	Positief	Negatief
2021	78%	22%
2020	72%	28%
2019	68%	32%
2018	56%	44%
2017	80%	20%
2016	86%	14%
2015	67%	33%
2014	77%	23%

In tabel 4 is in beeld gebracht over hoeveel aanvragen de commissie de afgelopen jaren advies heeft uitgebracht. Hierbij valt op dat sinds 2015 een stijgende lijn is ingezet die een top bereikte in 2018. Sindsdien lijkt het aantal aanvragen te stabiliseren op een hoog niveau.

Indien alleen gekeken wordt naar de adviezen die betrekking hebben op de uitbreiding van het opleidingsaanbod, kunnen de verplaatsingen, hertoetsingen en generieke verlengingen buiten beschouwing worden gelaten. De verplaatsing van een opleiding brengt immers geen kwantitatieve wijziging in het opleidingsaanbod met zich mee. De hertoetsingen en generieke verlengingen betreffen een bekrachtiging van adviezen en besluiten uit

Tabel 6

a. Hbo aantallen positieve en negatieve adviezen CDHO m.b.t. uitbreiding van het opleidingsaanbod, uitgesplitst naar opleidingsniveau

Hbo	Totaal aantal adviezen	Positief advies	Negatief advies
Nieuwe Ad	15	14	1
Nieuwe bachelor	7	5	2
Nieuwe master	18	10	8
Nevenvestiging Ad	11	11	0
Nevenvestiging bachelor	1	0	1
Totaal	52	40	12

b. Wo aantallen positieve en negatieve adviezen CDHO m.b.t. uitbreiding van het opleidingsaanbod, uitgesplitst naar opleidingsniveau

Wo	Totaal aantal adviezen	Positief advies	Negatief advies
Nieuwe bachelor	3	2	1
Nieuwe master	21	17	4
Totaal	24	19	5

2019, 2020 en 2021. In tabel 5 wordt alleen gekeken naar de adviezen die betrekking hebben op uitbreiding van het opleidingsaanbod, dus nieuwe opleidingen en nevenvestigingen. In de tabel valt op dat 59 van de 76 adviezen positief van aard zijn (78%). Dit is een hoger percentage positieve adviezen dan in het verslagjaar 2020. De verklaring hiervoor is te vinden in het feit dat dit jaar veel aanvragen zijn ingediend voor Associate degree-opleidingen in het Croho onderdeel Techniek. De commissie constateerde dat er binnen het opleidingsaanbod nog ruimte was voor de realisatie van deze Ad opleidingen, gelet op de verhouding tussen de arbeidsmarktbehoefte in deze tekort-sector en het nog relatief bescheiden bestaande opleidingsaanbod.

Tabel 7

Adviezen m.b.t. hertoetsingen macrodoelmatigheidsbesluiten in verhouding tot het totale aantal uitgebrachte adviezen

Jaar	Hertoetsingen	Totaal	Procenten
2021	18	112	16%
2020	20	107	19%
2019	14	108	13%
2018	22	133	17%
2017	18	126	14%
2016	21	95	22%
2015	4	63	16%

Tabel 8

Adviezen m.b.t. generieke verlengingen macrodoelmatigheidsbesluiten in verhouding tot het totale aantal uitgebrachte adviezen

Jaar	Generieke verlengingen	Totaal	Procenten
2021	13	113	12%
2020	21	107	19%

Uit tabel 7 blijkt dat het aantal aanvragen voor hertoetsing van macrodoelmatigheidsbesluiten zowel absoluut als relatief iets is afgenomen ten opzichte van 2020. Deze verlengingen zijn noodzakelijk als een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) bij de NVAO niet binnen tien maanden wordt afgerond. In 2021 is een groot deel van de vertraging nog altijd te wijten aan de Covid19-maatregelen. Aangezien de vertraging niet aan de instellingen of NVAO te wijten is, heeft het ministerie van OCW met de CDHO tijdelijk een extra mogelijkheid tot verlenging van de geldigheidsduur van het macrodoelmatigheidsbesluit vormgegeven. De commissie behandelde in 2021 naast 18 aanvragen voor hertoetsingen ook nog 13 aanvragen voor generieke verlengingen. Deze aanvullende verlengingsmogelijkheid is inmiddels beëindigd. De commissie blijft in samenwerking met het ministerie van OCW en de NVAO streven naar minimalisering van de bureaucratische belasting van de instellingen.

Tabel 9

Aantal adviezen inzake nevenvestigingen in verhouding tot het totale aantal uitgebrachte adviezen

Jaar	Nevenvestigingen	Totaal	Procenten
2021	12	112	11%
2020	2	107	2%
2019	15	108	14%
2018	19	133	14%
2017	19	126	15%
2016	8	95	8%
2015	4	63	16%
2014	7	42	17%

In 2021 heeft de commissie over 12 aanvragen voor nevenvestigingen advies uitgebracht. Vijf aanvragen hadden betrekking op Associate degree-opleidingen die worden vormgegeven in het kader van een nieuw samenwerkingsverband van de Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Inholland en de Christelijke Hogeschool Ede. Zes andere aanvragen voor nevenvestigingen van Associate degree-opleidingen waren gericht op uitbreiding van het opleidingsaanbod op reeds bestaande locaties van hogescholen. Eén aanvraag voor een nevenvestiging had betrekking op een hbo bacheloropleiding.

In 2021 zijn vijf aanvragen voor verplaatsingen ingediend. Twee aanvragen hadden betrekking op verplaatsingen van hbo opleidingen in de kunsten. Drie aanvragen voor verplaatsingen van wo opleidingen komen voort uit de volledige verplaatsing van de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken in Nederland (Theologische Universiteit Kampen) van Kampen naar Utrecht.

Het opleidingsaanbod heeft zich dit verslagjaar dus verder verspreid over vestigingsplaatsen, met Dordrecht als nieuwe gemeente waar bekostigde hbo opleidingen worden verzorgd. In de gemeente Kampen wordt na afronding van de verplaatsing van de Theologische Universiteit Kampen, beoogd in 2023, geen hoger onderwijs meer aangeboden.

2.2 Bijzondere ontwikkelingen in het hoger onderwijsaanbod

De commissie signaleert gedurende de behandeling van macrodoelmatigheidsaanvragen regelmatig ontwikkelingen in het hoger onderwijsaanbod die het kader van de individuele aanvraag overstijgen. Soms vormen die bewegingen aanleiding voor de commissie om aanvullende overwegingen in het advies op te nemen. De commissie beoogt daarbij bij te dragen aan de beleidsontwikkeling bij het ministerie van OCW en bij de instellingen. Hieronder worden enkele aanvragen met bijzondere inhoudelijke aspecten nader besproken.

Op www.cdho.nl kan de volledige tekst van het advies en het besluit worden teruggevonden middels het vermelde dossiernummer.

2.2.1 Hbo Associate degrees Sport 2020/096 en 2021/092

De commissie signaleert in het verslagjaar 2021 dat instellingen in toenemende mate afstemming zoeken met collega-instellingen voordat een macrodoelmatigheidsaanvraag wordt ingediend. Soms heeft die afstemming betrekking op een individueel initiatief voor een nieuwe opleiding, soms is sprake van een intensievere vorm van samenwerking waarbij instellingen gezamenlijk proberen het opleidingsaanbod in een sector op doelmatige wijze te vernieuwen. Instellingen onderzoeken gezamenlijk de arbeidsmarktbehoefte, maatschappelijke behoefte en de ruimte in het veld en maken afspraken over de naamgeving van de opleiding, de landelijke spreiding en de uitrol van specifieke profielen binnen een opleiding aan de hand van de individuele expertise van elke hogeschool. Een uitstekend voorbeeld van deze afstemming vooraf betreft de wijze waarop zes hogescholen binnen de werkgroep Landelijk Overleg Ad Sport (LOAS) de hbo Ad Sport hebben ontwikkeld. De Ad Sport heeft een gemeenschappelijk opleidingsprofiel en vier verschillende uitstroomprofielen: Buurtsportcoach, Ondernemende leefstijl-

coach, Sportondernemer en Topsport- en talent-coach (TTC). De opleiding zal (op termijn) worden aangeboden door vier hogescholen – Fontys Hogescholen, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, de HZ University of Applied Sciences en de Hogeschool van Amsterdam – aangevuld met de Hanzehogeschool Groningen en de Christelijke Hogeschool Windesheim. Na een verzoek tot naamswijziging zijn de voltijdopleiding Ad Sport, Bewegen en Ondernemen (SBO) van de Christelijke Hogeschool Windesheim (vestiging Zwolle) en de voltijdopleiding Ad Sport, Gezondheid en Management (SGM) van de Hanzehogeschool Groningen per 01/09/2021 gestart c.q. verdergegaan met het aanbieden van de hbo Ad Sport. De hbo Ad Sport van de Christelijke Hogeschool Windesheim zal per 01/09/2022 tevens worden aangeboden vanuit de vestiging Almere (eveneens in voltijd). Op 28/01/2021 gaf de minister van OCW een positief besluit af voor de deeltijdvariant van de Ad Sport met uitstroomprofiel TTC van de Hogeschool van Amsterdam. De minister van OCW heeft op 13/01/2022 een positief besluit genomen inzake de aanvraag van Fontys hogescholen voor de hbo Ad Sport met uitstroomprofiel TTC (eveneens deeltijd). De twee overige hogescholen zullen naar verwachting in 2022 een aanvraag voor de hbo Ad Sport indienen. De commissie is zeer positief over deze vorm van samenwerking tussen de zes hogescholen, aangezien deze leidt tot realisatie van een evenwichtige landelijke spreiding van Ad's Sport met een eenduidige, herkenbare naam waarbinnen elke betrokken hogeschool uitstroomprofielen kan vormgeven die passen bij de eigen expertise en de regionale behoefte.

2.2.2 Educatieve Master Primair Onderwijs 2021/001 en 2021/018a, b en c

In 2021 ontving de CDHO voor de eerste maal een verzoek om beoordeling van de macrodoelmatigheid van een academische masteropleiding die opleidt tot startbekwame en bevoegde leraren in het primair onderwijs. Het betrof de wo master Educatieve

Master Primair Onderwijs van de Erasmus Universiteit Rotterdam (2021/001) en de gelijknamige joint degree-master van de Vrije Universiteit Amsterdam, de Universiteit van Amsterdam en Universiteit Leiden (2021/018a, b en c). Dit voornemen leidde tot kritische zienswijzen van de Vereniging Hogescholen (VH). De VH onderschreef de behoefte aan meer leerkrachten voor het primair onderwijs en aan een grotere diversiteit in onderwijsteams van scholen, maar wees op het gevaar dat het voornemen ten koste zou gaan van het bestaande aanbod in het hbo, vaak ontwikkeld in samenwerking met universiteiten. De commissie oordeelde dat de hbo bacheloropleidingen leraar basisonderwijs, gelet op de toelatingseisen, een andere instroomdoelgroep bedienen, waardoor negatieve effecten op deze bacheloropleidingen beperkt zullen blijven. Hetzelfde geldt voor de aanverwante Academische Lerarenopleiding tot Primair Onderwijs (ALPO), gelet op de doelgroep van de voorgenomen master (afgestudeerde bachelorstudenten in de maatschappij- en gedragswetenschappen). De commissie signaleerde wel dat de komst van deze nieuwe academische route naar het leraarschap mogelijk kan leiden tot afbreuk aan de tot nu toe succesvol gebleken samenwerkingsverbanden tussen universiteiten en hogescholen aangaande het ontwikkelen en aanbieden van ALPO. De CDHO heeft de universiteiten en hogescholen opgeroepen om gezamenlijk regie te voeren teneinde negatieve effecten op bestaande samenwerkingsverbanden te voorkomen. Voorts onderschreef de commissie de zorg van Fontys Hogescholen dat een nieuwe wo master waaraan een lesbevoegdheid in het primair onderwijs is verbonden het stelsel van leerroutes naar het leraarschap verder kan vertroebelen. De commissie acht een heldere beleidskeuze van het ministerie van OCW bij de aanpak van het lerarentekort wenselijk. De commissie heeft positief geoordeeld over deze aanvragen en het departement van OCW heeft dienovereenkomstig positief besloten.

2.2.3 Data Science and Artificial Intelligence 2021/006, 2021/007, 2021/027, 2021/028, 2021/035, 2021/036, 2021/037, 2021/068, en 2021/081

De CDHO heeft in 2021 negen aanvragen behandeld voor nieuwe opleidingen gericht op data science, data analytics en/of artificial intelligence. De commissie signaleert dat deze thema's ook in veel andere dossiers worden beschreven als belangrijke elementen in nieuwe opleidingen. Het gaat hierbij om opleidingen op alle niveaus, van hbo Associate degrees tot wo masters.

In de dossiers wordt gewezen naar de digitalisering van de samenleving en de bijbehorende behoefte aan kennis omtrent data science, data analytics en artificial intelligence op alle niveaus. Bij hbo Associate degrees en bacheloropleidingen wordt veelal aangegeven dat de automatisering van bepaalde beroepen een behoefte heeft gecreëerd aan hoger opgeleiden met kennis van digitale vaardigheden op het gebied van onder andere data-analyse. Het belang van opscholing van medewerkers op mbo 4-niveau wordt hierbij ook vaak expliciet benoemd. Bij hbo masteropleidingen en wo opleidingen wordt vaak verwezen naar de ambitie om aan te blijven sluiten bij de internationale ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld kunstmatige intelligentie.

De commissie ziet dat aanvragers vaak goed in staat zijn om de technologische ontwikkelingen en de (positieve en negatieve) effecten daarvan op de maatschappij in kaart te brengen, maar dat het niet altijd lukt om deze brede ontwikkelingen te verbinden met een specifieke arbeidsmarktbehoefte. Verder merkt de commissie op dat ook bestaande (mono)disciplinaire opleidingen innoveren met het oog op de inclusie van digitale vaardigheden. De commissie concludeert dat het maatschappelijk belang van kennisgebieden zoals data science, data analytics en artificial intelligence evident is en dat de implementatie hiervan zowel in bestaande opleidingen als in nieuwe opleidingen kan plaatsvinden.

2.2.4 Cabaret 2021/079

In 2021 heeft Avans Hogeschool een aanvraag ingediend bij de CDHO ter bekostiging van de onbekostigde hbo bacheloropleiding Cabaret. De commissie heeft een negatief advies uitgebracht met de overweging dat de opleiding aansluit op een maatschappelijke behoefte en een geringe arbeidsmarktbehoefte, maar dat er geen ruimte is in het landelijk aanbod omdat de bestaande verwante opleidingen reeds in deze behoefte kunnen voorzien. De commissie heeft hierbij veel gewicht toegekend aan de zienswijzen van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en Zuyd Hogeschool, die beide aan hebben gegeven dat de afgestudeerden van de bestaande opleidingen reeds in de behoefte kunnen voorzien. Verder was de commissie van mening dat in het dossier weliswaar was aangegeven dat aanvrager de instroom in de opleiding niet wilde laten groeien indien deze bekostigd zou worden, maar dat die intentie geen garantie biedt, waardoor de bestaande opleidingen onevenredig nadelige effecten zouden kunnen ondervinden als de bachelor Cabaret in bekostigde vorm sterk zou groeien. De minister heeft, in afwijking van het advies van de CDHO, besloten in te stemmen met het voornemen de opleiding in bekostigde vorm aan te geven. De minister heeft de instemming verleend onder de voorwaarde dat de instroom in de opleiding niet zal groeien boven de grenzen die aanvrager in het dossier heeft aangegeven.

Mede naar aanleiding van deze aanvraag is de CDHO met het ministerie van OCW in gesprek gegaan over de zienswijzeprocedure. Bij deze procedure werden zienswijzen die andere instellingen indienden door de commissie bij de beoordeling van de aanvraag betrokken, maar kreeg de indiener van de aanvraag geen gelegenheid om die zienswijze in te zien of erop te reageren voordat het besluit door de minister werd genomen. Het ontbreken van een gelegenheid

tot wederhoor werd door alle betrokken organisaties als een gemis ervaren. Dit overleg heeft erin geresulteerd dat per 1 januari 2022 de zienswijze-procedure is gewijzigd. Zodra een zienswijze wordt ingediend, wordt deze gedeeld met de indiener van de aanvraag en krijgt de aanvrager de gelegenheid om een reactie op die zienswijze naar de commissie te sturen. De CDHO betreft vervolgens zowel de zienswijze als de eventuele reactie van de aanvrager op de zienswijze bij de beoordeling van de aanvraag.

2.3 Advies aan de NVAO over naam, voertaal en positie in het Croho

In de toelichting op de Regeling macrodoelmatigheid 2018 is vastgelegd dat de CDHO advies uitbrengt over de voorgestelde naam en de voertaal indien dit niet Nederlands is. Daarnaast adviseert de CDHO over de indeling van nieuwe opleidingen in het Croho. Dit advies is gericht aan de NVAO en maakt geen deel uit van het macrodoelmatigheidsadvies aan de minister. De NVAO betreft het advies van de CDHO bij de beoordeling van de Toets Nieuwe Opleiding. In het verslagjaar 2021 heeft de commissie bij 59 aanvragen voor nieuwe opleidingen een advies aan de NVAO uitgebracht over de beoogde naam en Croho indeling.⁸ Daarnaast heeft de commissie bij de aanvragen voor hertoetsingen en generieke verlengingen van het macrodoelmatigheidsbesluit haar eerdere advies aan de NVAO herhaald. Bij het realiseren van nevenvestigingen en verplaatsingen van opleidingen worden de naam, voertaal en positie in het Croho niet gewijzigd en wordt geen TNO door de NVAO uitgevoerd. Bij die aanvragen heeft de CDHO dan ook geen advies uitgebracht over deze elementen. In 2021 heeft de commissie geen advies meer uitgebracht over de voertaal van beoogde nieuwe opleidingen aangezien de commissie het beoordelingskader voor wat betreft dit element niet uitvoerbaar acht.

---

8. In 2021 heeft de CDHO over 63 nieuwe opleidingen advies uitgebracht aan de minister. Bij vier aanvragen was sprake van een aanvraag tot bekostiging van een reeds geaccrediteerde postinitiële opleiding waarbij de NVAO geen TNO heeft uitgevoerd. Bij deze vier aanvragen heeft de CDHO geen advies aan de NVAO uitgebracht over de naam en indeling in het Croho.

Tabel 10

Advies CDHO naam, voertaal en Croho positie bij nieuwe opleidingen (n=59)

Advies	Positief advies CDHO	Negatief advies CDHO	Percentage
• Voorgestelde naam akkoord, komt overeen met bestaande naam	12	1	22%
• Voorgestelde naam akkoord, anders ⁹	1	0	32%
• Voorgestelde naam akkoord, wijkt voldoende af van bestaand aanbod	22	6	47%
• Voorgestelde naam niet akkoord, advies om aan te sluiten bij bestaand verwant aanbod	9	8	29%
• Voorgestelde Croho indeling akkoord, komt overeen met indeling verwante opleidingen	37	12	82%
• Voorgestelde Croho indeling akkoord, komt overeen met inhoud	1	0	2%
• Voorgestelde Croho indeling niet akkoord, advies om aan te sluiten bij bestaand verwant aanbod	6	2	14%
• Voorgestelde Croho indeling niet akkoord, onvoldoende sectoroverstijgende elementen	0	1	2%

In tabel 10 is zichtbaar dat de CDHO zich bij 71% van de aanvragen voor nieuwe opleidingen kon vinden in de naam die de instelling voorstelde. Bij 29% van de aanvragen was de CDHO van mening dat de aangevraagde opleiding zoveel raakvlakken vertoont met een opleiding die al in het Croho geregistreerd is, dat het omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod wenselijk is dat de naam van de nieuwe opleiding aansluit bij de bestaande. Verder blijkt uit tabel 10 dat de CDHO de voorgestelde Croho indeling bij 84% van de aanvragen voor nieuwe opleidingen onderschreef.

In het verslagjaar 2021 zijn 37 TNO-aanvragen door de NVAO behandeld waarbij sprake was van een CDHO-advies over naam en positie in het Croho. Het besluit van de NVAO komt in het merendeel van de gevallen overeen met het advies van de CDHO. Waar de NVAO anders oordeelt dan de CDHO, is dit te verklaren door het feit dat het visitatiepanel de naam en Croho-positionering van een nieuwe opleiding

hoofdzakelijk beoordeelt vanuit de inhoud van de individuele opleiding die is aangevraagd terwijl de CDHO deze aspecten van de nieuwe opleiding beoordeelt in relatie tot (de transparantie van) het reeds bestaande aanbod. Uit één NVAO-besluit is af te leiden dat het visitatiepanel daadwerkelijk het advies van de CDHO heeft betrokken bij de beoordeling. De CDHO verwacht dat het advies van de commissie inzake de naam en Croho indeling nadrukkelijker zichtbaar zal worden in de panel-rapporten en besluiten op TNO-aanvragen die nog in behandeling zijn, aangezien in de zomer van 2021 is afgesproken dat de procescoördinatoren de panels actief informeren over het feit dat het CDHO-advies over de naam en Croho indeling bij de beoordeling betrokken moet worden.

De commissie concludeert dat dit onderdeel van de samenwerking tussen de CDHO en de NVAO in het verslagjaar 2021 verder verbeterd is ten opzichte van 2020.

9. Dit gaat om een internationale joint degree opleiding waarbij de naam is bepaald in samenwerking met de deelnemende internationale universiteiten (2021/044)

03 Neventaken

In de opdrachtbrief van 17 juni 2009 van de minister van OCW en de minister van LNV wordt de CDHO verzocht de volgende neventaken op zich te nemen:

- a. Het op verzoek van de minister uitbrengen van adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid;
- b. Het op verzoek van de minister periodiek uitvoeren van sectorale doorlichtingen van het bestaande onderwijsaanbod;
- c. Het ondersteunen van de betreffende minister bij procedures in het kader van bezwaar en beroep;
- d. Het adviseren van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de subsidieregeling HBO-masters.¹⁰

Ad a. Adviezen over ontwikkelingen op het gebied van de macrodoelmatigheid en de (mogelijke) effecten hiervan voor het beleid

Analyse macrodoelmatigheid bestaand aanbod

In 2020 heeft de commissie op verzoek van de minister van OCW een analyse gemaakt van de macrodoelmatigheid van het bestaande opleidingsaanbod. Met de val van het kabinet is dit thema controversieel verklaard en om die reden zijn de aanbevelingen uit het rapport in 2021 nog niet opgevolgd.

Pilot arbeidsmarktonderzoek hbo m AI Translator

In 2021 heeft de commissie besloten om Randstad Group Nederland in samenwerking met BMC een verkennend onderzoek te laten uitvoeren naar de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van hbo masteropleidingen op het gebied van Artificial Intelligence. Het doel van dit onderzoek is tweeledig. Ten eerste wil de commissie meer inzicht verwerven in de arbeidsmarktbehoefte aan hbo master-opgeleiden op het snijvlak van ICT, data science en meer traditionele disciplines, aangezien er relatief

veel aanvragen voor dit type opleidingen worden ingediend en de traditionele bronnen hier betrekkelijk weinig informatie over bieden. Ten tweede wil de commissie in kaart brengen in hoeverre de datasets en methoden van Randstad BMC waardevol zijn voor instellingen en de commissie bij het verwerven van inzicht in de huidige en toekomstige arbeidsmarktbehoefte aan hoger opgeleiden in specifieke arbeidsmarktsectoren. Het onderzoek is in september 2021 uitgezet en wordt begeleid door een klankbordgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Vereniging Hogescholen, het Platform Hbo Masters, het ministerie van OCW en de CDHO. De resultaten van het onderzoek worden begin 2022 op de website van de CDHO gepubliceerd.

Kennisbasis hoger onderwijsaanbod

De CDHO heeft ten behoeve van de beoordeling van doelmatigheidsaanvragen sinds 2012 een kennisbasis opgebouwd. Deze bestaat o.a. uit een rapport waarin een globale analyse van het gehele hoger-onderwijsaanbod per Croho domein is vastgelegd en een digitale applicatie waardoor het gekoppelde Croho-Criho-bestand te raadplegen is op opleidings- en instellingsniveau. In 2021 is de database binnen deze applicatie bijgewerkt en heeft DUO het dashboard dat door een externe partij werd beheerd vervangen door een gebruiksvriendelijker systeem dat door DUO zelf is ontwikkeld. Een extra voordeel van het door DUO ontwikkelde dashboard is dat hier ook de ISCED-indeling van opleidingen zoals het CBS die hanteert in is opgenomen. Dit maakt analyses van clusters opleidingen, zowel binnen het Nederlandse opleidingsaanbod als internationaal, gemakkelijker.

Ad b. Sectoranalyses

In 2021 heeft de CDHO geen sectoranalyse uitgevoerd.

---

10. De subsidieregeling HBO-masters is beëindigd. Daarmee is deze taak van de CDHO komen te vervallen.

Ad c. Ondersteuning in bezwaar en beroep

In 2021 heeft de CDHO het ministerie van OCW bij drie bezwaarzaken ondersteund. Er zijn geen beroepszaken geweest.

Samenwerking met de NVAO en Inspectie van het Onderwijs

De CDHO heeft in 2021 de samenwerking met de NVAO en de Inspectie van het Onderwijs voortgezet (zie ook <https://www.cdho.nl/procedures/doorlooptijden-cdho-en-nvao/>). In 2021 hebben de CDHO en de NVAO verder gewerkt aan het optimaliseren van het delen van elkaars adviezen en besluiten (zie ook hoofdstuk 2 van dit jaarverslag). De CDHO, NVAO en het ministerie van OCW hebben intensief samengewerkt om te komen tot een betere taakverdeling tussen de drie betrokken organisaties bij de beoordeling van attributen van opleidingen (naam, voertaal en indeling in het Croho). In 2022 zal deze verheldering in de relevante wet- en regelgeving geïmplementeerd worden.

Met de NVAO en de Inspectie van het Onderwijs is gewerkt aan afstemming met het ministerie van OCW over knelpunten in wet- en regelgeving die de uitvoering van de taken bemoeilijkt. Aangezien deze knelpunten veelvormig en complex zijn, is er veel tijd en inzet nodig om tot een goede probleemanalyse en vervolgens tot passende oplossingen te komen. De CDHO constateert dat de bewaking van de voortgang van het proces actieve aandacht van alle betrokkenen vraagt, maar dat er in dit verslagjaar duidelijke stappen zijn gezet. Ook zijn de drie organisaties nadrukkelijk samen opgetrokken bij discussies over instellingsaccreditatie en het gebruik van risico-modellen voor de beoordeling van het onderwijs. Meer informatie over de specifieke samenwerking tussen NVAO en de Inspectie van het Onderwijs is te vinden in hun respectievelijke jaarverslagen.

04 Financiële verantwoording

In het Instellingsbesluit van de commissie is voorzien dat de NVAO als penvoerder optreedt voor de CDHO. Dit betekent dat de NVAO, met inachtneming van de strikt onafhankelijk positie van de commissie, zorg draagt voor huisvesting van het bureau. De financiële verantwoording van de commissie is daarom opgenomen in de verantwoordingscyclus van de NVAO. De achterliggende gedachte hierbij is dat hierdoor voor de CDHO niet op alle facilitaire gebieden eigen voorzieningen behoeven te worden gecreëerd.

De kosten van de commissie komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de minister. Onder deze kosten worden verstaan de kosten voor vergaderen en materiële ondersteuning, de reiskostenvergoeding voor leden van de commissie en de kosten van het ondersteunende bureau. De voorzitter en andere leden van de commissie ontvangen per maand een beloning tot ten hoogste de maxima van het Instellingsbesluit, met overeenkomstige toepassing van de regels van de NVAO.

Verantwoording 2021

In de financiële verantwoording over het verslagjaar 2021 vallen de volgende zaken op. De subsidie van het ministerie van OCW over 2021 is ten opzichte van 2020 verhoogd met € 18.500 als gevolg van de wettelijke loon- en prijsbijstelling.

De commissie heeft in 2021 een negatief bedrijfsresultaat van € 14.438 geboekt. Dat is minder dan het verwachte tekort van € 51.940, dankzij de verhoging van de subsidie als gevolg van de loon- en prijsbijstelling en de besparing op reiskosten voor commissieleden en bureaumedewerkers als gevolg van het verplichte thuiswerken vanwege de Covid-19 maatregelen. Dit betekent dat de egalisatiereserve per 31 december 2021 bestond uit € 228.195. In de brief van het ministerie van OCW van 13 november 2018 is aangegeven dat tot en met 2022 door OCW geen middelen worden onttrokken uit de egalisatiereserve van de CDHO. De CDHO is vrij om een tekort op de lopende begroting aan te vullen uit de egalisatiereserve.

Verder is in onderstaande tabel te zien dat de loonkosten als gevolg van periodieke verhogingen hoger waren dan begroot. De realisatie bij de post overige kosten is in 2021 hoger dan begroot doordat de automatiseringskosten i.v.m. het document-beheersysteem en de website hoger waren. De post diverse projecten omvat het arbeidsmarktonderzoek dat de commissie heeft laten uitvoeren door Randstad BMC.

Tabel 11

Realisatie 2021 t.o.v. begroting 2021 en realisatie 2020

Bedrijfsopbrengsten in euro's				
	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil t.o.v. begroting 2021	Realisatie 2020
Subsidie ministerie van OCW	668.000	688.000	-20.000	738.000
Loon en prijsbijstelling	–	18.500	-18.500	–
	668.000	706.500	-38.500	738.000
Bedrijfslasten in euro's				
	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil t.o.v. begroting 2021	Realisatie 2020
Personele kosten	387.296	412.346	-25.050	393.719
Afschrijvingskosten	25.000	22.611	2.389	28.579
Algemene werkingkosten	–	–	–	–
• Personele exploitatiekosten	15.000	6.948	8.052	5.311
• Kosten communicatie	3.500	3.355	145	10.210
• Inzet commissieleden	126.000	120.431	5.569	121.003
• Inzet deskundigen	7.500	–	7.500	–
• Overige kosten	19.006	24.816	-5.810	17.372
• Penvoerderschap NVAO	106.638	106.638	–	106.638
• Diverse projecten	30.000	23.793	6.207	8.014
	719.940	720.938	-998	692.846
Resultaat				
Te verrekenen	-51.940	-14.438	-37.502	47.154
Egalisatie reserve				
Stand per 1 januari	242.633	242.633	–	1695.479
Resultaat	-51.940	-14.438	–	47.154
Stand per 31 december	190.693	228.195	–	242.633
Te verrekenen met OCW obv het instellingsbesluit CDHO dd 17 juni 2009, artikel 9				
Maximaal toegestane egalisatiereserve is 25% van de in het laatste kalenderjaar verleende vergoeding	–	–	–	–
Egalisatiereserve per ultimo jaar	190.693	228.195	–	242.633
Maximaal toegestaan 25% x subsidiebedrag niet van toepassing tot en met 2022	–	–	–	–
Te verrekenen met OCW	–	–	–	–

Vooruitblik begrotingsjaar 2022

De in de zomer van 2021 aangekondigde wijziging van de organisatiestructuur van de NVAO zal naar verwachting beperkt blijven tot een interne herordening van het Nederlandse en het Vlaamse deel. Aangezien die herordening niet leidt tot een andere verhouding tussen het CDHO-aandeel binnen het totale aantal werknemers en het aandeel m² kantoorruimte dat de CDHO in gebruik heeft, zal deze herstructurering tussen de afdelingen Nederland en Vlaanderen binnen de NVAO geen effect hebben op de kosten voor het penvoerderschap dat de NVAO voor de CDHO vervult.

In 2022 verwacht de commissie wel enkele andere ontwikkelingen die mogelijk effect zullen hebben op de financiële huishouding.

De commissie merkt op dat in de subsidie van het ministerie van OCW geen rekening is gehouden met periodieke loonstijgingen binnen de bestaande inschaling van de bureaumedewerkers. Aangezien de bureaumedewerkers goed functioneren ligt een stijging van de loonkosten in de lijn der verwachting. Daarnaast wordt een groeiend deel van de huidige personele capaciteit ingezet bij de samenwerking met de NVAO en de Inspectie van het Onderwijs. Tot op heden kunnen die extra taken worden opgevangen door de zittende medewerkers, maar als de samenwerking verder geïntensiveerd wordt, is mogelijk uitbreiding van het aantal bureau-medewerkers nodig.

Voorts is het in 2021 volledig afgeschreven documentbeheersysteem Watson dringend aan vervanging toe. In 2022 zal een start worden gemaakt met het ontwikkelen van een nieuwe digitale werkomgeving voor het bureau van de CDHO die eind 2022 operationeel zal zijn en het oude systeem volledig zal vervangen. De ontwikkelkosten zullen in 2022 op de begroting van de CDHO drukken. De beheerkosten voor de nieuwe werkomgeving zijn vergelijkbaar met die van het vorige systeem. De website van de commissie zal ook vernieuwd worden, aangezien deze direct verbonden is met de digitale werkomgeving. Het vernieuwingstraject vindt in nauwe samenwerking met de NVAO plaats.

Op grond van de Archiefwet zijn alle overheidsorganisaties gehouden om hun website digitaal te archiveren. De website van de CDHO wordt sinds december 2021 digitaal gearchiveerd. De maandelijkse kosten hiervoor leiden tot een verhoging van de kostenpost automatisering.

Ten slotte zal de commissie in overleg met het ministerie van OCW bezien of, en zo ja welke, analyses van het opleidingsaanbod en de aansluiting tussen opleidingen en arbeidsmarkt nodig zijn om zicht te houden op de macro-doelmatigheid van het opleidingsaanbod. De kosten voor deze analyses komen op de post diverse projecten.

05 Vooruitblik 2022

5.1 Nieuwe regering

Het verslagjaar werd niet alleen getekend door het Covid-19-virus maar ook door de lange demissionaire status van het kabinet. Daardoor bleven veel ontwikkelingen en veranderambities stilliggen. Verwachtingen die we vorig jaar koesterden over 2021 kunnen goeddeels doorschuiven naar 2022. Gelukkig met nieuw perspectief. Begin januari 2022 trad een nieuw kabinet aan. Het leidde tot de komst van een nieuwe minister – Robert Dijkgraaf – op het ministerie van OCW. Zijn komst zal ongetwijfeld leiden tot veranderingen in de visie op Hoger Onderwijs en het Hoger Onderwijsbestel, maar het is nog te vroeg daarvan de contouren te onderscheiden. Positief punt is zeker dat mbo, hbo en wo nu bij de minister in één hand zijn. Het kan de doorloop van mbo naar hbo en de komst van nieuwe Ad's stimuleren.

5.2 Nieuwe opleidingen

Covid-19 heeft de vernieuwingsdrang van de onderwijsinstellingen licht vertraagd. Wij gaan uit van een tijdelijke dip. De CDHO verwacht ook in 2022 weer ruimschoots nieuwe aanvragen voor (besteding van) nieuwe opleidingen. Het grootste deel zal naar vermoedelijk voor rekening komen van het hbo, waar in het assortiment Ad's en in de masteropleidingen nog steeds groeiambitie zit. Daarnaast zullen zowel hogescholen als universiteiten met nieuwe opleidingen willen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen (met vergelijkbare thema's als in 2020: digitalisering, AI, cybersecurity, koppelingen tussen gamma en techniek, multidisciplinaire thema's, zorg, gezondheid, vitaliteit, genderdiversiteit en internationalisering). Ook al benadrukt de Strategische Agenda 2019 de wens om vernieuwing primair binnen bestaande opleidingen te zoeken, de inrichting en financiering van het hoger onderwijsstelsel nodigen nog altijd uit tot het opzetten van nieuwe opleidingen.

5.3 Sectorplannen

In de bijgestelde Regeling Macrodoelmatigheid van 2018 en in de Strategische Agenda 2019 van OCW wordt het belang van samenwerking benadrukt en worden instellingen opgeroepen samenwerking te laten culminereren in sectorplannen. Een sectorplan kan door de minister erkend worden en daarmee procedures rond doelmatigheid bekorten en vereenvoudigen. Dit staat er eenvoudiger dan het in werkelijkheid is. Veel activiteit was er op dit vlak sindsdien ook nog niet te zien, maar er is nu een sectorplan in voorbereiding voor een aantal masters in het hbo. Dat wordt mogelijk in 2022 voorgedragen voor erkenning door de Minister van OCW.

5.4 Doelmatigheid van het bestaande opleidingsaanbod

De minister vroeg in februari 2020 aan de CDHO om de macrodoelmatigheid van het bestaande bekostigde opleidingsaanbod te analyseren. Het rapport werd afgerond in september 2020. Het is een verkennende studie met aanbevelingen voor vervolgvacatures gericht op de omlijning van het macrodoelmatigheidsbeleid en een betere ontsluiting van relevante informatie als ook met mogelijkheden voor vervolgonderzoek. Vanwege de demissionaire status van het kabinet heeft dit onderzoek in 2021 geen vervolg gekregen. Mogelijk wordt de draad in 2022 weer opgepakt.

5.5 Herziening Regeling

In 2022 zal de herziening van de Regeling Macrodoelmatigheid versie 2018 worden afgerond. Daardoor komt de Regeling meer in lijn met de actuele situatie. Dit is deels een technische exercitie, deels een betere omlijning van het begrip macrodoelmatigheid – in het verlengde van het onderzoek naar doelmatigheid van bestaand aanbod. Het zal naar verwachting nadrukkelijk bevorderen dat, in reactie op de dynamiek van de arbeidsmarkt, vernieuwing van onderwijs primair binnen het bestaande assortiment gevonden wordt.

5.6 Samenwerking ICN: aanpak knelpuntenlijst

Ook in 2022 zal de samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs en de NVAO voortgaan, alles met behoud van ieders onderscheiden functionaliteiten. De inspanningen leveren resultaat op; processen verlopen sneller en effectiever. In 2022 zal tezamen met OCW verder gewerkt worden aan de lijst van knelpunten in wet- en regelgeving en data-uitwisseling.

5.7 Instellingsaccreditatie

De minister heeft begin 2021 de Tweede Kamer laten weten dat ze de omslag wil maken naar instellingsaccreditatie. Aannemende dat ook het volgende kabinet dat spoor blijft volgen zal dat in ieder geval voor het stelsel van kwaliteitszorg en voor de verhouding tussen instellingen en de NVAO belangrijke wijzigingen inhouden. De macro-doelmatigheidstoets blijft ook dan een afzonderlijke afweging, maar in procedurele zin en in de afstemming tussen CDHO, NVAO en de instellingen kan het mogelijk tot veranderingen leiden.

06 Bijlage

Curricula vitae commissieleden

De heer drs. P.M.M. Rullmann, voorzitter

Paul Rullmann studeerde sociologie aan de Vrije Universiteit. Hij vervulde vanaf 1975 diverse functies in het hbo (als docent, beleidsadviseur, bestuurder). Werkte vanaf 1990 bij de HBO-raad en vanaf 1995 bij Hogeschool Haarlem; was daar lid van het College van Bestuur van 2000 totdat de hogeschool opging in Hogeschool Inholland. Paul Rullmann was van mei 2002 tot mei 2013 lid van het College van Bestuur van de Technische Universiteit Delft, met als centrale portefeuilles Onderwijs en Beheerszaken.

Naast het voorzitterschap van de commissie vervult hij diverse bestuurlijke functies in en rond het onderwijs. Zo is hij voorzitter van de Raad van Commissarissen van studentenhuisvestingscorporatie DUWO, bestuurslid van QANU (visitatie-organisatie voor de Nederlandse Universiteiten) – tot 31 dec 2021, lid van de Commissie Werken in de Zorg (adviescommissie voor de minister van VWS) – tot 31 dec 2021, bestuurslid Registerautoriteit Bèta-techniek, voorzitter Landelijke Commissie Gedragscode Internationale Student, bestuurslid Studenten Goed Verzekerd (zorgverzekering van ISO/LSVB).

Mevrouw drs. L.W.J.M. Janssen, vicevoorzitter

Lisa Janssen (1978) studeerde Theater-, Film- en Televisiewetenschappen (cum laude) aan de Universiteit Utrecht en aan de Université la Sorbonne Nouvelle (Parijs).

Lisa is directeur van AeQui, evaluatiebureau in het hoger onderwijs en is verantwoordelijk voor (cluster) visitaties in het hoger onderwijs en onderzoek in Nederland en Vlaanderen. Zij is NVAO-gediplomeerd trainer van voorzitters en panels en is internationaal actief in visitaties. Tevens is zij verbonden aan de PO-Raad als voorzitter van bestuurlijke visitaties in het primair onderwijs en toezichthouder bij het openbaar onderwijs in de stad Utrecht. Ze kent beide zijden van de tafel van het (voorbereiden op) visiteren, want zij was als directeur verantwoordelijk voor postinitiële masteropleidingen in deeltijd, waaronder een internationale MBA, en daarmee verantwoordelijk voor een aantal TNO's en her-accreditaties in het niet-bekostigde hoger onderwijs.

Mevrouw drs. A.S. Roeters, commissielid

Annette Roeters is op 1 mei 2018 toegetreden tot de commissie. Zij was tot 2020 Algemeen Directeur van de Raad voor de Kinderbescherming. Daarvoor was zij onder andere Inspecteur-Generaal van het Onderwijs bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, lid van het College van Bestuur van de Vrije Universiteit van Amsterdam en vicevoorzitter resp. waarnemend voorzitter van het College van Bestuur bij de Christelijke Hogeschool Windesheim. Sinds 2016 is zij voorzitter van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren van de Taalunie en is zij lid van de Raad van Toezicht van de RUG. Vanaf 2021 is zij lid van het Algemeen Bestuurscollege van de Koninklijke Bibliotheek en heeft zij geadviseerd over Aanvragen Nationale Wetenschapsagenda van de NWO.

Mevrouw drs. G.T.C. Bonhof, commissielid

Geri Bonhof was 12 jaar (tot 1 september 2015) voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool Utrecht. Onder haar leiding is de samenwerking van de hogeschool met de Universiteit Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht uitgebouwd. Zij heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het Utrecht Science Park. Ze is medeoprichter van Carpe, een Europees consortium van Universities of Applied Sciences. Van 2000 tot 2003 was zij lid van het College van Bestuur van de Hogeschool van Amsterdam. Daarvoor werkte zij in het voortgezet onderwijs als docente bewegingsonderwijs, rector van het Goois Lyceum en bestuurder van de Gooise Scholenfederatie. Van 2004 tot 2011 was Geri Bonhof vicevoorzitter en waarnemend voorzitter van de Vereniging Hogescholen. Van 1997 tot 2004 was zij lid van de Onderwijsraad. Zij is nu toezichthouder/commissaris en adviseur. Zij is o.a. voorzitter van het College voor Perinatale Zorg (geboortezorg); lid van de Raad van Toezicht van Kennisnet ICT-partner voor het onderwijs; lid van de Raad van Toezicht van de Hotelschool The Hague; lid van het Topteam Sport van VWS (adviseert de minister over bevordering van innovatie in de sport) en voorzitter van de Maatschappelijke Adviesraad van FC Utrecht. Geri haalde haar bachelor docent bewegingsonderwijs in

1975 aan de Academie voor Lichamelijk Opvoeding in Amsterdam en studeerde af in de Pedagogische Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam in 1986. In 2007 volgde zij de Master Class Innovation and Governance aan Harvard University en in 2015 de Nyenrode Commissarissen Cyclus.

De heer dr. ir. A.F. Groen, commissielid

Ab Groen is bestuurder, toezichthouder, adviseur en panelvoorzitter bij opleidingsvisitaties in het hoger onderwijs. Bestuurder is hij bij Stichting GOO (kinderopvang en basisonderwijs, Gemert); toezichthouder bij woningcorporatie BrabantWonen (te Oss) en vo-school Cambium College (te Zaltbommel). Hij was vanaf 2013 vijf jaar voorzitter van het College van Bestuur AOC Helicon Opleidingen (vmbo en mbo). Na zijn studie en promotie in Wageningen werkte hij 27 jaar bij Wageningen UR. Hij bekleedde onder andere functies van Universitair Hoofddocent Fokkerij & Genetica, Hoofd Onderwijs Departement Dierwetenschappen en Stafdirecteur Education, Research & Innovation.

In zijn functies was hij actief betrokken bij onderwijsvernieuwing (hbo en wo) en regionale samenwerking onderwijs-bedrijfsleven. Hij was visiting professor SLU (Uppsala, Zweden) en University of Guelph (Ontario, Canada), coördinator van een EU-Concerted Action. Hij publiceerde ruim 80 wetenschappelijke artikelen in refereed tijdschriften en ruim 65 artikelen in vak-tijdschriften. Hij bekleedde diverse bestuurlijke functies zoals voorzitter bestuur St. StartLife Holding, lid bestuur van het Nationaal Herbarium Nederland en lid bestuur St. Samenwerkingsverband Rivierengebied Passend Onderwijs. In de raadsperiode 1998-2002 was hij raadslid voor het CDA in de gemeente Wageningen.

De heer prof. mr. dr. Paul F. van der Heijden, commissielid

Paul F. van der Heijden was van 2002-2007 Rector Magnificus van de Universiteit van Amsterdam. Daarna was hij tot 2014 Voorzitter van het College van Bestuur en Rector Magnificus van de Universiteit Leiden. Tot 2019 was hij Voorzitter van het bestuur van Instituut Clingendael voor internationale betrekkingen.

Nu is hij als hoogleraar Internationaal Arbeidsrecht verbonden aan de Universiteit Leiden. Van der Heijden studeerde rechten aan de UvA, en promoveerde aan de Universiteit Leiden. Hij werkte als rechter in Amsterdam en later als hoogleraar arbeidsrecht aan de UvA. Daar was hij oprichter van het interdisciplinaire Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies (AIAS). Tevens was hij er decaan van de Faculteit Rechtsgeleerdheid. Van der Heijden was Kroonlid van de SER en lid van de Raad voor het Openbaar bestuur. Van der Heijden is lang (1995-2017) actief geweest in de International Labour Organisation (ILO), een onderdeel van de Verenigde Naties (VN). Hij was onder meer 15 jaar onafhankelijk voorzitter van de ILO Committee on Freedom of Association die zich wereldwijd bezig houdt met toezicht op de implementatie van de fundamentele arbeidsrechten. In 2020 werd hij lid van een arbitrage panel dat kan optreden in conflicten over arbeidsrechten tussen de VS en Mexico op basis van het nieuwe handelsverdrag tussen die landen (USMCA).

Van der Heijden is lid van de Foundation Board van Stichting Nyenrode/ Raad van Toezicht van Nyenrode Business University. Ook is hij lid van de RvC van IBM Nederland BV. Van der Heijden publiceerde boeken en artikelen over arbeidsrecht en over mensenrechten, nationaal en internationaal. Hij was de promotor van 18 promovendi.

De heer prof. dr. L.G. Soete, commissielid

Luc Soete (1950: Brussel) is honorair hoogleraar economie aan de Universiteit Maastricht en decaan van de Brussels School of Governance van de Vrije Universiteit Brussel. Daarnaast is hij lid van de Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen (KNAW) en lid van de Raad van Toezicht van de Technische Universiteit Delft. Luc Soete studeerde economie in Gent, promoveerde in Sussex en werkte onder meer in Sussex, Stanford en Maastricht, waar hij in 1986 benoemd werd als hoogleraar internationale economische betrekkingen. Hij was Rector Magnificus van de Universiteit Maastricht van 2012 tot 2016.

CDHO

Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
070 - 850 5300
info@cdho.nl
www.cdho.nl